

det Udvalg, der bliver nedsat her i Tinget, at finde velvilligt Øre hos Ministeren for denne Sag, saa at vi kunde faa en Ordning, hvorefter man kunde udnytte de Befordringsmidler, der er Tale om i dette Tilfælde, altsaa Banerne, uanset om det er Statsbaner eller Privatbaner, saaledes at Varerne sendes den korteste, billigste og bekvemteste Vej.

Jeg skal saa blot omtale de Forslag, der i det andet Ting have været fremme om Nedsættelse af en Kommission eller et Udvalg. De bleve nu omtalte baade af den højtærede Minister og af den ærede sidste Taler, og jeg lagde Mærke til, at den højtærede Minister kaldte det et Udvalg, medens den sidste ærede Taler kaldte det en Kommission, og jeg tror ikke, jeg hørte fejl. . . . (*Bramsen*: Det er lige meget). . . . Ja, saa gør det jo ikke noget, om jeg ogsaa kalder det en Kommission. Jeg vil blot sige, at der har været talt en Del om den Kommission i Folketinget. Vi have jo haft og have endnu adskillige Kommissioner. Jeg er for Resten i saa Henseende noget tilbøjelig til at være enig med den højtærede Minister, for saa vidt som jeg ikke har nogen Tro paa et overordentlig stort Resultat af en saadan Kommissions eller et saadant Udvalgs Arbejde; men Forholdene have udviklet sig saaledes, at jeg alligevel vil tilraade dens Nedsættelse. I Anledning af et Ændringsforslag, der har været stillet i det andet Ting, vil jeg gerne have Lov til blot at nævne, at en saadan Kommission bør ikke først og fremmest bestaa af Polyteknikere eller Jurister som saadanne, nej, den bør efter min Formening først og fremmest bestaa af praktiske Jernbanefolk og Forretningsfolk. Det mener jeg, Statsbanerne trænge mere til end til den rent tekniske Viden enten i den ene eller den anden Retning her, hvor det drejer sig om, at en Forretning — det vil jeg helst kalde Statsbanerne — kunde drives mere forretningsmæssigt, end den er bleven drevet til dette Øjeblik.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis og egne Vegne tillade mig at anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling.

Hey: Den foreliggende Sag er jo af ret vidtrækkende Betydning, og jeg beklager, at den kommer til os saa sent paa Samlingen; jeg beklager ogsaa, at Tiden i Dag er saa langt fremrykket, at jeg maa indskrænke mig til meget faa Bemærkninger. Det er ellers en Sag, jeg vilde have behandlet noget mere indgaaende, men i

og for sig er det gjort fortræffeligt af det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (*Bramsen*), og det ærede kongevalgte Medlem (*Jørgen Berthelsen*) har ogsaa fremsat adskillige Bemærkninger, som jeg til Dels vilde have gjort.

Lovforslaget selv er jo et Led i den Række af Foranstaltninger, som man nu foreslaar for at raade Bod paa Statskassens mindre gode Tilstand. Det ligger nær, at ligesom man har kastet sit Øje med Kærlighed paa Stempelafgiften, kaster man ogsaa sit Øje med lignende Følelser paa Statsbanernes Takster og mener, at der er noget at gøre.

Det ligger da nær, at man, naar Talen her er om Statsbanernes Takster, kommer ind paa ogsaa at tale om hele Statsbanernes Ledelse, jeg mener dermed hele Systemet, hvorefter de drives, og om Statsbanernes manglende Evne til at give et tilstrækkeligt Overskud eller en tilstrækkelig Forrentning af de overordentlig store Kapitaler, der ere anbragte i dem. Naar jeg siger, at jeg ikke har stor Tillid til, at det vil lykkes at faa denne Forrentningsprocent sat op, udtaler jeg ikke dermed nogen Mistillid til de Personer, der staa i Spidsen for Statsbanernes Ledelse; men det er hele Systemet, som er saaledes — og vel neppe kan være anderledes —, at det ikke kan give meget bedre Resultater. Derfor have de Personer, der nu lede Statsbanerne, ikke Ansvaret, men det har Lovgivningsmagten, der har vedtaget, at det skulde være saaledes, og det er vel et Spørgsmaal, om man i det hele taget kan faa det anderledes. Der skulde vistnok næsten revolutioneres paa dette Omraade, man skulde næsten gaa til noget saadant som Bortforpagtning af Statsbanerne, hvis man vilde opnaa bedre Resultater med Hensyn til Indtægten. Jeg for mit Vedkommende nærer ikke ringeste Tvivl om, at hvis man bortforpagtede — det er kun et Tankeeksperiment — Driften af de danske Statsbaner med deres nuværende Indtægter, vilde man naa op paa en ganske anden Procent end nu. Det naas ikke under Statsdrift, og jeg tror ikke, at det i den Henseende er anderledes her i Landet end andre Steder. Jeg mindes, at jeg nylig har læst om en Virksomhed i Frankrig, som er undergivet Statsmonopol og Statsdrift, nemlig Tændstikfabrikationen, at Staten har ganske gode Indtægter deraf, men det er ganske ejendommeligt, at man er paa det rene med, at man har mest, naar der er Strejke. Altsaa, naar Statsdriften ikke virker, tjener man flere Penge, fordi man